

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Martiny Radkové, Ph.D., a soudců Mgr. Barbory Berkové a Mgr. Michala Rendy, v právní věci žalobkyně **P. s. r. o.**, se sídlem N. P. 2531/8a, P., zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha, proti žalovanému **Krajskému úřadu Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 8. 2016, č. j. KUOK 78509/2016, ve věci správního deliktu,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Včas podanou žalobou se žalobkyně domáhala přezkoumání rozhodnutí žalovaného, citovaného v záhlaví. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Olomouce (dále „správní orgán I. stupně“)

ze dne 16. 6. 2016, č. j. SMOL/133893/2016/OARMV/PZP/Grä. Tímto rozhodnutím byla žalobkyně uznána vinnou ze správního deliktu provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů. Správního deliktu se žalobkyně dopustila tím, že „v rozporu s § 10 zákona o silničním provozu jako provozovatel motorového vozidla tov. zn. J., značka RZ X, nezajistila, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla silničního provozu na pozemních komunikacích, neboť dne 21. 12. 2015 v době od 13.45 h do 14.05 h v Olomouci na třídě Svobody neznámý řidič v rozporu s § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu užil chodník tím, že na něm neoprávněně zastavil a stál s motorovým vozidlem tov. zn. J., RZ X, což se nesmí“. Za tento správní delikt byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 1.500 Kč a úhrada paušální částky nákladů řízení ve výši 1.000 Kč.

[2] **V žalobě** žalobkyně namítala, že na výzvu správnímu orgánu I. stupně sdělila totožnost řidiče, který vozidlo řídil v předmětný čas. Správní orgán I. stupně přesto zahájil řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, aniž by učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Správní orgán I. stupně totiž řidiči zaslal výzvu k podání vysvětlení a poté, co se výzva vrátila zpět správnímu orgánu I. stupně, zahájil řízení o správním deliktu provozovatele vozidla. V zahájení řízení o přestupku vůči oznámenému řidiči nebylo vůbec podstatné, zda si tento řidič přebírá písemnost, resp. zda má na uvedené adrese označenou schránku či nikoliv. Správní orgán I. stupně proti němu mohl zahájit řízení doručením oznámení o zahájení řízení fikcí nebo opatrovníkovi.

[3] Pokud měl správní orgán I. stupně pochyby o osobě řidiče nebo se mu nedařilo doručit výzvu k podání vysvětlení, měl žalobkyni předvolat k podání vysvětlení a vyzvat ji k označení dalších důkazů. Žalobkyně legitimně předpokládala, že správní orgán I. stupně zahájil řízení s oznámeným řidičem, neboť nebyl ve věci dále kontaktován správním orgánem I. stupně. Vyhotovení příkazu a zahájení řízení o správním deliktu bylo tedy pro ni překvapivé. V tu chvíli žalobkyně nemohla předkládat žádné další důkazy na podporu svého vyjádření, neboť zahájil-li správní orgán I. stupně řízení o správním deliktu, nebylo již možné zahájit řízení o přestupku. Povinností správního orgánu I. stupně bylo podnikat veškeré možné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Správní orgán I. stupně totožnost oznámeného řidiče nezpochybnil. Správní delikt provozovatele vozidla je deliktem subsidiárním.

[4] Dále žalobkyně namítla, že vydání rozhodnutí nepředcházelo nařízení ústního jednání, na kterém by bylo provedeno dokazování za osobní účasti žalobkyně. Tím byla žalobkyně zkrácena na svém právu podle čl. 6 odst. 1 a odst. 3 písm. c) Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, jakož i čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Žalobkyně přitom zájem účastnit se ústního jednání a jeho nekonání uplatnila i jako odvolací námítku.

[5] Žalobkyně namítla, že ve výroku rozhodnutí správního orgánu I. stupně nebylo dostatečně popsáno místo spáchání přestupku. To bylo specifikováno pouze jako „v Olomouci na třídě Svobody“. Stání na třídě Svobody je upraveno v různých

úsecích zcela odlišným způsobem, což je pochopitelné, neboť třída Svobody je dlouhá asi 1100 metrů. Vzhledem k odlišné úpravě stání v různých úsecích třídy Svobody proto bylo nezbytné, aby správní orgán I. stupně ve výroku rozhodnutí jasně specifikoval místo spáchání přestupku, například udáním čísel popisných domů, v jejichž blízkosti byl automobil zaparkován. Vozidlo žalobkyně totiž mohlo být na třídě Svobody zaparkováno například v úseku, kde bylo stání na chodníku povoleno, stejně tak na jiném místě, kde bylo parkování povoleno. V takovém případě by se pak řidič nedopouštěl přestupku a nemohlo by ani dojít ke spáchání správního deliktu. Věc by přitom neovlivnilo ani to, kdyby z fotografií založených ve spise šlo určit, kde bylo vozidlo zaparkováno. Povinností obviněného z přestupku nebo správního deliktu není procházet ulicí, kde měl být daný skutek spáchán a porovnávat fotografie ze spisu s jednotlivými domy, přechody, lavičkami aj. v ulici.

[6] Z výroku rozhodnutí nelze učinit jednoznačný závěr, že jednání popsané skutkovou větou je protiprávní a naplňuje skutkovou podstatu správního deliktu provozovatele vozidla.

[7] Správní orgán I. stupně nijak neprokázal, že by se řidič vozidla dopouštěl přestupku tím, že stál na chodníku. Skutečnost, že by řidič vozidla stál s vozidlem tam, kde to pro něj bylo zakázáno, vyplývá pouze z úředního záznamu, který nemůže být považován za důkazní prostředek. Součástí spisu jsou i fotografie z místa spáchání údajného přestupku. Samotné fotografie ale nejsou dostačující k tomu, aby mohl správní orgán I. stupně s jistotou říci, že řidič vozidlo zaparkoval blíže na chodníku. To by musel správní orgán I. stupně založit do spisu například katastrální mapu, ze které by bylo zřejmé, že se v daném místě skutečně nachází chodník a ne pouze zvýšený pruh pozemní komunikace. Navíc na fotografiích není prostor okolo vozidla a nelze tedy vyloučit, že řidič parkoval v působnosti dopravní značky povolující stání na chodníku.

[8] Žalobkyně dále namítla, že samotná skutková podstata správního deliktu provozovatele vozidla a především pak povinnost stanovená v § 10 odst. 3 silničního zákona je v rozporu s ústavou, ústavními principy a základními právy. Ustanovení § 10 odst. 3 silničního zákona obsahuje pravidlo vyžadující nespelnitelné chování, neboť provozovatel vozidla zpravidla není schopen ovlivnit chování řidiče a zajistit, aby při užití vozidla na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu. Provozovatel vozidla nemůže učinit více než poučit řidiče vozidla o tom, že má dodržovat dopravní předpisy, přinejmenším pokud řídí jeho vozidlo. Nicméně osoba držící řidičské oprávnění musela absolvovat autoškolu a povinné závěrečné zkoušky a tedy provozovatel vozidla je oprávněn se legitimně domnívat, že taková osoba zná své povinnosti. Fakticky absolutní odpovědností provozovatele vozidla za dodržení povinnosti řidiče a pravidel provozu na pozemních komunikacích při užití jeho vozidla v silničním provozu dochází k porušení několika základních práv provozovatele vozidla. Premisa podle § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu je v rozporu s jednou ze základních zásad soudního trestání a analogicky i trestání správního, presumpcí nevinny, neboť provozovatel vozidla je automaticky shledáván vinným. Omezení základního práva provozovatele vozidla svými negativními

důsledky přesahuje klady, které představuje veřejný zájem na ustanovení § 10 odst. 3 silničního zákona. Žalobkyně dala na zvážení soudu, zda bylo vhodné podat návrh na zrušení příslušného ustanovení silničního zákona k Ústavnímu soudu ČR.

[9] Žalovaný ve **vyjádření k žalobě** objasnil, že co se týká výtky ohledně nezjišťování totožnosti řidiče vozidla, kterého žalobkyně označila jako řidiče přestupkového jednání, správní orgán I. stupně tuto osobu vyzval k podání vysvětlení cestou provozovatele poštovní služby. Písemnost obsahující výzvu se vrátila s vyznačením, že adresát je na dané adrese neznámý. Podle žalovaného správní orgán I. stupně učinil nezbytné kroky ke zjištění totožnosti řidiče, což se mu však nezdařilo. Tím byly dány důvody pro zahájení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla.

[10] Důvodnost námitky, že nebylo nařízeno ústní jednání ve věci, je vyvrácena dosavadní judikaturou Nejvyššího správního soudu, která stojí na závěru, že u správních deliktů obecně není ústní jednání povinnou součástí správního řízení.

[11] K námitce o neprůkaznosti přestupkového jednání zaznamenaného na fotografiích, pořízených strážníky městské policie: tvrzení, že vozidlo na chodníku nestálo, je v rozporu s těmito fotografiemi, které naopak jednoznačně prokazují stání vozidla žalobkyně na chodníku.

[12] Problematikou základních práv a svobod a zejména zásadou presumpce nevinny se podrobně zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 16. 6. 2016, č. j. 6 As 73/2016 – 40, kde dospěl k závěru, že § 10 odst. 3, resp. § 120f zákona o silničním provozu není v rozporu s čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 39 a čl. 40 Listiny práv a svobod, konkrétně s ústavní garancí principu presumpce nevinny, práva nevypovídat a nebýt nucen k sebeobviňování.

[13] Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).

[14] Ze správního spisu ve vztahu k souzené věci soud zjistil z oznámení podezření ze spáchání přestupku, že přestupku se měl dopustit neznámý pachatel podle přiloženého úředního záznamu, fotodokumentace a výzvy pro nepřítomného pachatele přestupku.

[15] Podle úředního záznamu ze dne 21. 12. 2015 hlídka Městské policie Olomouc při kontrolní činnosti na třídě Svobody v Olomouci zjistila motorové vozidlo tov. zn. J., RZ X, které stojí na chodníku, kde to není dovoleno. Jelikož se na místě ani v okolí nenacházel řidič uvedeného vozidla, vypsál strážník M. výzvu pro

nepřítomného pachatele dopravního přestupku, kterou umístil na vozidlo a pořídil fotodokumentaci.

[16] Na třech fotografiích pořízených z přední, boční a zadní strany je zachyceno předmětné vozidlo. Je zřetelně vidět, že stojí na chodníku na třídě Svobody. Na fotografiích je zjevné okolí automobilu, konkrétní budovy, vyvýšení chodníku, chodec s kočárkem na chodníku po pravé straně vozidla a vodorovné dopravní značení v podobě plné bílé čáry po levé straně předmětného vozidla.

[17] Dále je ve spise založena karta vozidla RZ X, podle které je provozovatelem vozidla žalobkyně.

[18] Dne 4. 2. 2016 zaslal správní orgán I. stupně žalobkyni výzvu k zaplacení částky 300 Kč.

[19] Dne 19. 2. 2016 sdělila žalobkyně správnímu orgánu I. stupně, že předmětné vozidlo v daném čase řídil pan D. P., nar. dne X, bytem O. 41, P. 7.

[20] Správní orgán I. stupně obstaral výpis z evidenční karty D. P. a ověřil jeho adresu. Totéž učinil správní orgán I. stupně z registru obyvatel. V obou písemnostech byla adresa D. P. shodná jako v oznámení žalobkyně.

[21] Dne 29. 2. 2016 správní orgán I. stupně vyhotovil a zaslal D. P. výzvu k podání vysvětlení. Česká pošta vyzvala adresáta k vyzvednutí zásilky, zanechala poučení. Zásilka byla připravena k vyzvednutí ode dne 2. 3. 2016. Poté Česká pošta vrátila zásilku zpět s poznámkou, že adresát je na uvedené adrese neznámý a že zásilku nebylo možné vhodit do schránky ani na jiné vhodné místo.

[22] Poté správní orgán I. stupně dne 20. 4. 2016 vydal příkaz, kterým uznal žalobkyni vinnou ze spáchání správního deliktu uvedeného výše.

[23] Po podání odporu dne 9. 5. 2016 správní orgán I. stupně vyrozuměl žalobkyni o provedení dokazování listinou a o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí. Dokazování mělo být prováděno dne 30. 5. 2016. Vyrozumění bylo doručeno žalobkyni do datové schránky dne 9. 5. 2016. Dne 30. 5. 2016 v nepřítomnosti žalobkyně, která se nedostavila ani neomluvila, správní orgán I. stupně provedl dokazování listinami vyjmenovanými v protokole, a to oznámením přestupku, kartou vozidla, úředním záznamem o určení oprávněné osoby, výzvou provozovateli vozidla, plnou mocí a sdělení řidiče, výpisem z evidenční karty řidiče, ověřením pobytu D. P., výzvu k podání vysvětlení D. P., úředním záznamem o odložení přestupku pro nezjištění pachatele, příkazem a protokolem o výsledku ověření datové zprávy, odporem, plnou mocí a protokolem o výsledku ověření datové zprávy a vyrozuměním o provedení dokazování listinou a o možnosti seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí.

[24] Dne 16. 6. 2016 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí, kterým uznal žalobkyni vinnou ze spáchání předmětného deliktu. Správní orgán popsal dosavadní

řízení a učinil závěr, že provedl všechna nezbytná opatření ke zjištění pachatele přestupku. Podle správního orgánu I. stupně především provozovatel vozidla je osobou, která má znát aktuální osobní údaje osoby, která vozidlo řídí. Jestliže takový provozovatel sdělí správnímu orgánu adresu pobytu, která je sice adresou evidovanou v registru obyvatel jako bydliště této osoby, ale na této adrese je pro poštovního doručovatele osobou neznámou, a provozovatel neuvede jiné kontaktní údaje, jako je telefonní číslo či e-mailovou adresu, pak nelze takový postup považovat za realizaci zásady spolupráce se správním orgánem, ale spíše jako protiklad této zásady. Podle správního orgánu I. stupně tento vyčerpал fakticky své možnosti, jak předvolat řidiče vozidla. Pokud se provozovatel vozidla domnívá, že správní orgán I. stupně bude pátrat po této osobě prostřednictvím Policie ČR či jiných institucí, pak se velmi mylí, neboť použití takových prostředků především přesahuje pravomoc správního orgánu, nehledě na absolutní nepřiměřenost takových opatření k významu zájmu, který byl výše popsáným přestupkem dotčen. Z popsaných podkladů měl správní orgán I. stupně za prokázané, že se žalobkyně správního deliktu dopustila a porušila § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu. Řidič neoprávněně zastavil a stál s motorovým vozidlem na chodníku, kde jiní účastníci provozu na pozemních komunikacích než chodci nesmějí chodníku nebo stezky pro chodce užívat, pokud není v zákoně stanoveno jinak.

[25] V odvolání žalobkyně namítla, že správní orgán I. stupně nenařídil ústní jednání a nemohla se účastnit dokazování. Žalobkyně dále namítla, že správní orgán I. stupně neměl zahajovat řízení o správním deliktu, ale měl zahájit řízení o přestupku s osobou řidiče, kterou žalobkyně správnímu orgánu I. stupně sdělila.

[26] Žalovaný v napadeném rozhodnutí popsal předcházející řízení a uvážil, že námitka o nenařazení ústního jednání je lichá, neboť žalobkyně měla možnost po celou dobu řízení o správním deliktu se se spisovým materiálem seznámit, případně se k němu mohla vyjádřit nebo sama důkazy navrhnout. Konkrétně byla provozovateli již výzvou ze dne 4. 2. 2016 dána možnost se ke správnímu orgánu I. stupně dostavit k podání vysvětlení, čehož provozovatelka nevyužila. Písemností ze dne 9. 5. 2016 byla žalobkyně správním orgánem I. stupně vyrozuměna o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, a to do dne 30. 5. 2016 s tím, že měla současně právo se před vydáním rozhodnutí vyjádřit ke shromážděným podkladům, případně navrhnout důkazy. Dne 30. 5. 2016 se však žalobkyně ani její zástupce k jednání nedostavili. Podle žalovaného správní orgán I. stupně učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, ale nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, a tak mu nezbylo, než věc dopravního přestupku odložit a projednat jako správní delikt provozovatele vozidla.

[27] Žalovaný k institutu správního deliktu provozovatele vozidla a podmínkám řízení odkázal na § 125f odst. 1 a 2 zákona o silničním provozu a uzavřel, že z doloženého spisového materiálu je zřejmé a bez jakýchkoliv pochybností, že dotčené vozidlo bylo ponecháno v místě v rozporu se zákonem o silničním provozu. Tyto rozhodné skutečnosti byly zjištěny a zadokumentovány Městskou policií Olomouc. Dle registru vozidel byla v čase přestupkového jednání

provozovatelem vozidla žalobkyně. Za těchto okolností byly splněny požadované podmínky vyplývající z citovaných předpisů, neboť se jednalo o neoprávněné zastavení a stání a došlo k porušení povinností řidiče podle § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu. V řízení nebyly zjištěny ani účastníkem řízení uplatněny liberační důvody podle § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu. Žalovaný odkázal na § 125f odst. 4 a § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu a dospěl k závěru, že byly dány podmínky k provedení postupu i k projednání v blokovém řízení. Nelze hovořit o tom, že by zde došlo k nepochybnému ustanovení řidiče vozidla. Řidič byl sice podle spisu správního orgánu I. stupně označen žalobkyní, ale na předvolání vůbec nereagoval. Tím přešla povinnost na provozovatele vozidla a nastoupila jeho odpovědnost za správní delikt.

[28] Soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

[29] Žalobkyně namítala, že správní orgány nečinily dostatek kroků ke zjištění osoby řidiče.

[30] V daném případě žalobkyně označila jako řidiče D. P. a sdělila jako kontaktní údaj pouze jeho adresu bydliště. Shodnou adresu bydliště zjistil správní orgán I. stupně z evidence řidičů a z evidence obyvatel. Na této adrese D. P. zaslanou výzvu k podání vysvětlení ani přes výzvu nepřevzal a navíc pošta označila adresáta jako neznámého. Za této situace soud považuje kroky, které provedl správní orgán I. stupně ke zjištění řidiče a pachatele přestupku za dostatečné, neboť akceptoval adresu udanou zmocněncem žalobkyně, která byla totožná jako adresa, kterou zjistil v dalších dvou evidencích. Jak již uvedl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 22. 10. 2016, č. j. 8 As 110/2015 – 46, bod 18, *www.nssoud.cz*, šlo by proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku. Budou-li mít správní orgány (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností) reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit. Dobrý příklad poskytuje věc řešená Krajským soudem v Hradci Králové v rozsudku ze dne 28. 8. 2014, čj. 30 A 92/2013 – 27, kde provozovatelem vozidla byla autopůjčovna, která na základě výzvy poskytla správnímu orgánu údaje o subjektu, jenž měl v době spáchání přestupku vozidlo pronajaté, a přiložila příslušnou nájemní smlouvu; krajský soud uzavřel, že správní orgány měly vyvinout větší úsilí ke kontaktování označené obchodní společnosti a jejího jednatele, který dle sdělení provozovatele vozidlo osobně přebíral. Naopak pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, případně označí osobu, která odepre podání vysvětlení z důvodu podle § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona o přestupcích (srov. citovaný rozsudek 3 As 7/2014 – 21), nebo dochází-li k řetězení označených osob (označený řidič označí dalšího řidiče atd.), je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o přestupcích naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt.

[31] Po žalobkyni bylo možné legitimně požadovat, aby byla dostatečně obezřetná a svěřila vozidlo osobě, o které má dostatek aktuálních kontaktních údajů. Označený řidič sám správní orgán I. stupně v daném případě nekontaktoval a žalobkyně neposkytla takové údaje, aby správní orgán I. stupně bez rozsáhlého šetření mohl řidiče vyzvat k podání vysvětlení. Ustanovení opatrovníka či doručení fikcí, jak požaduje žalobkyně, by nesplnilo účel předvolání, a to podání vysvětlení D. P. k projednávanému přestupku. Za daného stavu nelze podle soudu správním orgánům v jejich postupu a úvahách ničeho vytýkat. S jejich právními závěry se soud ztotožnil.

[32] Nedůvodná je i námitka vady spočívající v nenañizení ústního jednání.

[33] V daném případě poté, co po podání odporu žalobkyně byl zrušen příkaz a poté, co označený řidič byl na uvedené adrese neznámý a v řízení nebyly známy žádné další kontaktní údaje, správní orgán I. stupně zaslal žalobkyni vyrozumění o provedení dokazování listinou a o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí dne 30. 5. 2016. Žalobkyně toto vyrozumění obdržela dne 9. 5. 2016 a nijak na něj nereagovala. Dne 30. 5. 2016 bylo provedeno dokazování v nepřítomnosti žalobkyně a až dne 16. 6. 2016 bylo vydáno meritorní rozhodnutí o správním deliktu.

[34] Žalobkyně měla tedy reálnou možnost vyjádřit se k věci a měl k tomu dostatek času. Stejně tak žalobkyně měla možnost se k věci vyjádřit v rámci soudního řízení správního, kdy proběhlo ústní jednání, které žalobkyně výslovně požadovala. Soudního jednání se žalobkyně nezúčastnila. Žalobkyně soudu nezaslala ani omluvu ani žádost o odročení. V posuzovaném případě měly správní orgány i soud dostatek podkladů pro projednání věci na základě listin obsažených ve správním spise, resp. soud včetně soudního spisu.

[35] Podle § 49 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále „správní řád“), správní orgán nařídí ústní jednání, je-li to nezbytné ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků, případně stanoví-li to zákon. Zákon o přestupcích stanoví v § 74 odst. 1 správním orgánům povinnost nařídít v prvním stupni ústní jednání; tím je přestupkové řízení specifické (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 6. 2013, č. j. 1 As 24/2013 – 28, odst. 15, nebo ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013 – 19). V řízení o správních deliktech správní orgány nemají povinnost vždy nařídít ústní jednání (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2004, č. j. 3 As 32/2004 – 53). V usnesení ze dne 3. 4. 2012, č. j. 7 As 57/2010 – 82, rozšířený senát Nejvyššího správního soudu zdůraznil, že ve správním řízení trestní povahy je třeba dbát na dodržování zásady ústnosti, přímosti a bezprostřednosti. Provádění důkazů při jednání by proto mělo být pravidlem, od kterého se ale lze odchýlit v odůvodněných případech; v takovém případě správní orgán vyhotoví o provedení dokazování protokol podle § 18 správního řádu.

[36] V posuzované věci správní delikt spočíval v zaparkování vozidla na místě, kde není parkování dovoleno. Skutkově se tedy jednalo o zcela jednoduchý případ. Správní orgán I. stupně rozhodoval na základě oznámení o podezření ze spáchání přestupku, výpisu z registru provozovatelů vozidel a fotodokumentace, z níž bylo patrné, že vozidlo evidované na jméno žalobkyně jednoznačně parkovalo mimo místo vyhrazené pro parkování, tj. na vyvýšeném chodníku, za hranicí vodorovného dopravního značení. Správní orgán I. stupně vyrozuměl žalobkyni o zjištění protiprávního jednání nejprve ve výzvě podle § 125h zákona o silničním provozu, na kterou žalobkyně reagovala sdělením údajů o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku (viz výše). Po zastavení přestupkového řízení s označeným řidičem správní orgán I. stupně vyrozuměl žalobkyni o zahájení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla příkazem. Po podaném odporu byla žalobkyně vyrozuměna o zamýšleném provádění dokazování listinou a o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Na to žalobkyně nereagovala. Správní orgán I. stupně provedl dokazování listinami založenými ve spise, o čemž sepsal dne 30. 5. 2016 protokol. Soud uzavírá, že tím byl skutkový stav dostatečně zjištěn a nebylo třeba provádět další dokazování. Za daných okolností nebylo ke splnění účelu řízení a uplatnění práv stěžovatelky nezbytné nařizovat ústní jednání. Správní orgán I. stupně proto nepochybil, pokud v souladu se zásadou procesní ekonomie v řízení nenařídil jednání a rozhodl na základě podkladů obsažených ve správním spise.

[37] Uvedeným postupem nedošlo ani k porušení čl. 38 odst. 2 Listiny. Podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (č. 2/1993 Sb.) *každý má právo, aby jeho věc byla projednána veřejně, bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Veřejnost může být vyloučena jen v případech stanovených zákonem.* Toto ustanovení se týká soudního řízení (je součástí hlavy páté, která upravuje právo na soudní a jinou právní ochranu); správní řízení je zásadně neveřejné (srov. § 49 odst. 2 správního řádu, podle kterého *ústní jednání je neveřejné, pokud zákon nestanoví nebo správní orgán neurčí, že jednání nebo jeho část jsou veřejné*).

[38] Lichá je námitka, že v rozhodnutí nebylo dostatečně popsáno místo přestupku.

[39] Soud souhlasí s právním závěrem správních orgánů, že pochybnosti nevzbuzuje místo spáchání přestupku. Dostatečně je dle soudu označení místa spáchání přestupku na třídě Svobody na chodníku, ve spojení s fotografiemi, které žalobkyně ve správním řízení obdržela spolu s dalšími požadovanými listinami ze spisu na základě své žádosti dne 12. 8. 2016.

[40] Dle § 77 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o přestupcích“) platí, že výrok rozhodnutí o přestupku, jímž je obviněný z přestupku uznán vinným, musí mj. obsahovat též popis skutku s označením místa a času jeho spáchání, vyslovení viny, druh a výměru sankce. Ostatně, žalobkyně nenamítá, že by skutek mohl být zaměněn s jiným, což je hlavním účelem dostatečně přesného vymezení místa (stejně jako času a způsobu spáchání). Jak vymezil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 5. 2015,

č. j. 9 As 291/2014 – 39, smyslem přesného vymezení skutku ve výroku rozhodnutí je, *...aby sankcionované jednání nebylo zaměnitelné s jiným jednáním. V rozhodnutí, jímž se trestá za spáchaný přestupek, je nezbytné postavit najisto, za jaké konkrétní jednání je subjekt postižen. To lze zajistit jen dostatečnou konkretizací údajů, které skutek charakterizují. Taková míra podrobnosti je nezbytná pro celé řízení, a to zejména pro vyloučení překážky litispendence, dvojího postihu pro týž skutek, pro vyloučení překážky věci rozhodnuté, pro určení rozsahu dokazování a pro zajištění řádného práva na obhajobu.*

[41] Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 28. 5. 2015, č. j. 9 As 291/2014 – 39, uvedl, že místo spáchání přestupku lze vymezit např. za pomoci uvedení čísla popisného budovy v blízkosti místa spáchání přestupku, popř. zmíněním v blízkosti stojícího dominantního objektu či za pomoci souřadnic GPS, přičemž vadou výroku není ani neuvedení směru jízdy vozidla. Ve věci sp. zn. 5 As 88/2016 Nejvyšší správní soud akceptoval označení místa spáchání přestupku *„na pozemní komunikaci v Hradci Králové v ul. Pražská (v blízkosti kostela)“* s odkazem, že i soudu v Hradci Králové je známo, jaké jsou místní poměry.

[42] Z rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu lze poukázat rovněž na rozsudek ze dne 21. 12. 2016, č. j. 1 As 248/2016 – 31, podle kterého je dostatečné označení přestupku ve výroku takto: *„Dne 21. 11. 2014 ve 20:35 na silnici I. tř. č. 26 v obci Březí ve směru na obec Dražnov, jako řidič motorového vozidla Volvo V70, RZ X, za jízdy držel v ruce hovorové zařízení.“*

[43] Není pravdivé tvrzení žalobkyně, že k místu přestupku nebyl proveden žádný důkaz. Místo přestupku je jednoznačně vymezeno fotografiemi a rovněž oznámením přestupku a úředními záznamy ze dne 21. 12. 2015 a ze dne 4. 1. 2016. Dokazování těmito listinami bylo provedeno dne 30. 5. 2016.

[44] Nedůvodná je námitka, že nebylo prokázáno protiprávní jednání spočívající v porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazující znaky přestupku.

[45] Podle § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu *jiní účastníci provozu na pozemních komunikacích než chodci nesmějí chodníku nebo stezky pro chodce užívat, pokud není v tomto zákoně stanoveno jinak.*

[46] Provedeným dokazováním bylo postaveno na jisto, že skutková podstata přestupku podle § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu byla v posuzovaném případě naplněna. Dokazování bylo provedeno dne 30. 5. 2016 listinami, zejména fotografiemi a úředními záznamy. Na fotografiích je objektivně, průkazně, transparentně a přezkoumatelně zobrazeno naplnění citované skutkové podstaty přestupku. Úřední záznamy jsou s těmito fotografiemi zcela v souladu. Žalobkyně nepopírá žádným konkrétním tvrzením, že by se skutek stal. Žalobkyně nenabídla vůbec žádnou jinou verzi děje, jak se odehrál. Skutkový a právní závěr správních orgánů je tak zcela v souladu s provedeným dokazováním.

[47] Lichá je i námitka, že podstata správního deliktu je v rozporu s Ústavou, ústavními principy a základními právy.

[48] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2016, č. j. 6 As 73/2016 – 40, *ustanovení § 10 odst. 3, resp. § 125f zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, o odpovědnosti provozovatele vozidla, založené na objektivní odpovědnosti s možností liberace, za správní delikt spočívající v nezajištění, „aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem“ (např. za neoprávněné zastavení nebo stání), není v rozporu s čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, resp. s čl. 39 a čl. 40 Listiny základních práv a svobod, konkrétně s ústavní garancí principu presumpce neviny, práva nevypovídat a nebýt nucen k sebeobviňování.*

[49] Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku uvedl, že obecně nic nebrání zákonodárci, aby určitá spolehlivě zjištěná a bagatelní, avšak společensky škodlivá a začasť frekventovaná jednání (nota bene pokud jde o delikty potenciálně ohrožující či o delikty, jimiž nebyl způsoben žádný, anebo jen nepatrný škodlivý následek v podobě škody na majetku účastníků silničního provozu) dále „dekriminalizoval“ a postihoval je formou správních deliktů přičitatelných (resp. vytýkatelných) provozovatelům vozidel na základě objektivní odpovědnosti. Ta se v nejobecnější rovině opírá o ústavní princip vyjádřený v čl. 11 odst. 3 Listiny základních práv a svobod („vlastnictví zavazuje“) a mimo jiné se promítá i do občanskoprávní koncepce objektivní odpovědnosti provozovatele za škodu z provozu dopravních prostředků (srov. § 2927 a násl. občanského zákoníku), resp. – přeneseně řečeno – může být připodobněna odpovědnosti za volbu osoby, jíž provozovatel své vozidlo svěří (culpa in eligendo). Jakkoli by řízení o odpovědnosti provozovatele vozidla za jeho „špatné parkování“ [neoprávněné stání vozidla – § 125f odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu] mohlo na podkladě již zmíněných Engelových kritérií spadat do tzv. trestní větve čl. 6 Úmluvy (přitom Komise pro lidská práva v rozhodnutí *Duhs proti Švédsku* ze dne 7. prosince 1990, stížnost č. 12995/87, vyjádřila pochybnosti, zda rozhodnutí o pokutě udělené na základě objektivní odpovědnosti dosavadnímu vlastníku vozidla za parkovací přestupek spáchaný nabyvatelem v době, kdy na něj vozidlo ještě nebylo přepsáno, vůbec spadá pod „trestní obvinění“ ve smyslu čl. 6 Úmluvy), z Úmluvy a ostatně ani z Listiny základních práv a svobod (srov. čl. 40) výslovně neplyne, že by trestání, zejména pak to správní, muselo být bezvýjimečně postaveno jen na odpovědnosti subjektivní, tj. za zavinění. V klasickém trestním právu ve smyslu vnitrostátní klasifikace je to nepochybně pravidlem (*nullum crimen sine culpa*; nepřímá to plyne i ze zásady presumpce neviny). Avšak v oboru správního trestání se z řady legitimních důvodů výjimečně uplatňuje i odpovědnost za protiprávní výsledek bez ohledu na zavinění, tj. odpovědnost objektivní, případně modifikovaná možností liberace. Takto postavené konstrukce správního trestání připouští i judikatura Evropského soudu pro lidská práva (nepřímá v podobě rozložení důkazního břemene a zakotvení skutkových či právních domněnek odpovědnosti za protiprávní jednání či stav, srov. rozsudek *Salabiaku proti Francii* ze dne 7. října 1988, stížnost

č. 10519/83, pro další příklady viz Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2012, 1687 s., str. 794 - 795, viz též citované rozhodnutí *Duhs proti Švédsku*, jímž byla stížnost registrovaného vlastníka vozidla nakonec odmítnuta pro zjevnou neopodstatněnost s tím, že presumpce jeho neviny – navzdory absenci individualizovaného rozhodnutí o vině skutečného pachatele za parkovací delikt – dotčena nijak nebyla). V našem právním prostředí se uplatňuje tradičně již od dob c. a k. monarchie a první Československé republiky [viz Prášková, H. *Základy odpovědnosti za správní delikty. 1. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2013, 446 s., str. 297 - 304, citující dílo J. Pošváře. *Nástin správního práva trestního* (studie o některých pojmech, zejména o vině). Praha - Brno: Orbis, 1936.]. V širším kontextu, Evropský soud pro lidská práva neshledal porušení čl. 6 Úmluvy, konkrétně práva nevypovídat a nebýt nucen k sebeobviňování, ani v případě rakouské právní úpravy, založené na obdobných principech, která při automatickém zaznamenání překročení povolené rychlosti ukládá provozovatelům vozidel povinnost sdělit osobu řidiče, jejíž nesplnění je samo o sobě stíháno jako samostatný správní delikt (srov. rozsudek *Lückhof a Spanner proti Rakousku* ze dne 10. ledna 2008, stížnosti č. 5845/00 a 61920/00; viz též rozsudek velkého senátu ve věci obdobné britské právní úpravy *O'Halloran a Francis proti Spojenému Království* ze dne 29. června 2007, stížnosti č. 15809/02 a 25624/02).

[50] Dále Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku uvedl, že shrnuto a potvrzeno, vezmeme-li v úvahu, že

- právní úprava odpovědnosti provozovatele vozidla podle § 10 odst. 3 a § 125f zákona o silničním provozu je omezena na úzkou skupinu deliktů objektivně a spolehlivě zjištěných prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo spočívajících v neoprávněném zastavení nebo stání [§ 125f odst. 1 písm. a)],
- za podmínky, že takové porušení pravidel nemá za následek dopravní nehodu [pak by se plně uplatnila individuální odpovědnost pachatele na principu zavinění; § 125f odst. 1 písm. c)],
- kdy navíc nejde o odpovědnost absolutní, nýbrž s možností liberace z důvodů, které registrovaný provozovatel vozidla nemohl nijak ovlivnit [srov. § 125f odst. 5],
- a dokonce kdy – nad rámec nutného – podle zákonné konstrukce nastupuje odpovědnost provozovatele vozidla teprve sekundárně, tj. pouze v případě, že nezbytné kroky ke zjištění skutečného pachatele přestupku nevedly k cíli [srov. § 125f odst. 4],

- a konečně přihlédneme-li k povaze a intenzitě této formy nepřímého nátlaku na provozovatele vozidla (limitovaná výše pokuty, absence ukládání bodů do registru řidičů),

nemá Nejvyšší správní soud ve světle výše zmíněné judikatury Evropského soudu pro lidská práva (a zatím sporé judikatury Ústavního soudu – usnesení sp. zn. I. ÚS 508/15 ze dne 22. prosince 2015) vážný důvod pochybovat o tom, že předmětná právní úprava v testu ústavnosti ob stojí.

[51] Zdejší soud se s tímto hodnocením ztotožnil a v posuzovaném případě neshledal důvod se od citovaného právního názoru odchýlit. Neoprávněné stání vozidla na chodníku bylo zaznamenáno na technickém nosiči a fotografie objektivně zachycují protiprávní jednání. Uznání viny není založeno na pouhém tvrzení policistů. Podle soudu lze výše citované právní úvahy a závěry použít i v souzené věci.

[52] Úspěšný žalovaný žádné náklady řízení nepožadoval a soud ze spisu žádné nezjistil, proto mu je nepřiznal, a neúspěšná žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, to vše podle § 60 odst. 1 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Olomouci dne 19. 9. 2017

Za správnost vyhotovení:
M. Ch.

JUDr. Martina Radkova, Ph.D., v. r.
předsedkyně senátu